

La Generalitat i la UB analitzen en una jornada els reptes de futur de la fiscalitat ambiental

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

16/09/2005

'Fiscalitat ambiental: situacions i propostes per a Catalunya'. Aquest és el títol de la jornada de debat celebrada dimecres 14 de setembre a la Facultat de Ciències Econòmiques i empresarials de la [Universitat de Barcelona](http://www.ub.edu/web/ub/ca/) (<http://www.ub.edu/web/ub/ca/>), organitzada pel [Departament de Medi Ambient i Habitatge](http://mediambient.gencat.net/cat/inici.jsp) (<http://mediambient.gencat.net/cat/inici.jsp>) de la Generalitat de Catalunya i per la mateixa Universitat. La jornada ha reunit a nombrosos experts dels camps econòmic i ambiental i ha aplegat unes 200 persones a la Sala d'Actes de la Facultat. També ha servit per presentar un important estudi sobre el tema: Fiscalitat Ambiental Experiències Autonòmiques i Propostes per a Catalunya. Es tracta d'un compendi de l'estat de la qüestió i sobre les perspectives que s'obren de cara al futur.

La Fiscalitat Ambiental és un concepte que engloba diferents polítiques tributàries que tenen en comú la finalitat d'incentivar canvis de comportament més respectuosos amb el medi ambient a través de dues vies principals: tot creant noves figures impositives o bé reformant les figures existents. La Fiscalitat Ambiental forma part dels diversos instruments econòmics que poden tenir una incidència ambiental.

Canvi de conductes En l'obertura de l'acte, el conseller de Medi Ambient i Habitatge, Salvador Milà, ha recordat que avui en dia la fiscalitat ambiental forma un eix transversal dintre de les diverses polítiques ja que 'afecta a camps tan diversos com la indústria, el comerç, el turisme, el consum o les infraestructures, tot penalitzant o premiant als diferents agents segons la seva conducta en relació a l'entorn'. El Conseller ha posat com a exemple que els tributs que s'imposen sobre la benzina han de repercutir en el medi ambient. Igualment s'ha mostrat decidit a aplicar una penalització fiscal als consums elèctrics elevats i innecessaris, en la mateixa mesura que s'està fent amb els trams de la factura de l'aigua.

Per la seva banda, Marius Rubiralta, rector de la Universitat de Barcelona, ha volgut subratllar la importància que aquestes mesures vagin acompanyades de dos factors: 'complicitat amb la societat i progressivitat'. Ambdós han coincidit en apreciar que seria un error veure en la fiscalitat ambiental un simple afany recaptador perquè, en realitat té una altra finalitat que és modificar conductes per propiciar un canvi de model de producció i consum.

Un instrument econòmic més Posteriorment ha intervingut Arturo González Aizpiri, secretari general per a la Prevenció de la Contaminació i del Canvi Climàtic del [Ministeri de Medi Ambient](http://www.magrama.gob.es/es/) (<http://www.magrama.gob.es/es/>). La seva exposició ha començat tot situant la fiscalitat ambiental en el context dels instruments econòmics que incideixen en el medi. En aquest sentit ha repassat un procés que arrenca als anys 80, i es consolida durant la passada dècada, tot recordant que, al llarg d'aquest temps, s'ha anat produint un canvi radical en la relació economia- medi ambient. El canvi consisteix en descobrir la importància d'internalitzar el cost de les externalitats. Això significa que el cost pel dany que es produïa al medi ambient en fabricar un producte o prestar un servei, i que normalment tendia a pagar el conjunt de la societat, passa a convertir-se en un cost pel productor o per qui ofereix el servei. Aquests l'han d'incorporar en el preu i així el mecanisme funciona com a estímul per a reduir al mínim possible les externalitats.

Els instruments econòmics són diversos: cànon per vessaments, ajudes financeres, crèdits, desgravacions, consignacions, mercats d'emissions. Pel que fa als sistemes fiscals en general, González Aizpiri ha assenyalat que tendeixen a gravar molt el factor treball i molt poc el consum de

recursos naturals 'i aquí -ha dit- és on també estem veient un canvi' El representant del Ministeri ha explicat en particular el model de consignació que és el d'oferir una quantitat de diners per la devolució dels productes un cop usats a centres de tractament - cas dels envasos- i ha anunciat que 'aquest sistema ja ha arribat recentment als aparells elèctrics i electrònics i aviat s'estendrà als pneumàtics i als olis industrials'.

Catalunya a la cua de les iniciatives autonòmiques Ignasi Puig Ventosa, representant de [ENT Environment and management](http://ent.cat/) (<http://ent.cat/>), ha intervingut a continuació en qualitat de coautor -junt amb Enric Tello i Jordi Roca Jusmet- de l'estudi 'Fiscalitat Ambiental Experiències Autonòmiques i Propostes per a Catalunya'. Puig Ventosa no s'ha estat de dir que 'la inhibició de l'estat espanyol pel que fa a la fiscalitat ambiental és gran'. Ho ha corroborat amb dades comparatives amb altres països europeus i el públic assistent ha començat a entendre aleshores el sentit potser massa genèric de la intervenció del representant ministerial ,per altra banda, excel·lent des del punt de vista expositiu, però poc específica pel que fa al tema de la jornada.

Una de les principals conclusions de l'estudi 'Fiscalitat Ambiental Experiències Autonòmiques i Propostes per a Catalunya',és que les Comunitats Autònomes han creat i aplicat en els darrers anys diversos tipus impositius que responen clarament al concepte de fiscalitat ambiental. Així, Galícia, Castella La Manxa i Andalusia han establert 'impostos ecològics' per la contaminació atmosfèrica; Castella La Manxa i Andalusia, pels residus nuclears; Andalusia i Madrid, pels residus industrials i Madrid -la comunitat que més ha viscut el boom de la construcció- pels residus propis d'aquest sector.

Una altra conclusió destacada és que Catalunya, que té dos elements de fiscalitat ambiental com són el cànon de l'aigua i el que s'aplica als residus municipals, es troba visiblement endarrerida respecte a altres comunitats pel que fa al desenvolupament de tipus impositius en diversos sectors. Un exemple molt significatiu són els intents frustrats per desenvolupar un cànon pels residus industrials que, segons l'[Agència de Residus de Catalunya](http://www.arc-cat.net/ca/home.asp) (<http://www.arc-cat.net/ca/home.asp>), superen àmpliament en volum els residus municipals. Respecte a aquest cas en particular, l'estudi assenyala de forma molt crítica que 'la paràlisi normativa en aquesta matèria denota que fins ara ha mancat una voluntat política per introduir instruments econòmics i fiscals per incentivar la reducció i recuperació de residus industrials a Catalunya'. El bon resultat del cànon sobre la deposició de residus municipals ha d'animar a introduir impostos sobre els tractaments finalistes dels residus industrials, un àmbit on encara és més lògica la idea d'internalització d'externalitats ja que es tractaria de tributs sobre el sector privat i no d'una Administració sobre les altres , com succeeix en l'actual cànon de residus municipals'

Fiscalitat ambiental i dificultats jurídiques Ignasi Puig Ventosa ha recordat també en la seva intervenció que moltes iniciatives autonòmiques en el terreny de la fiscalitat ambiental han acabat sent recorregudes per l'estat central davant el [Tribunal Constitucional](http://www.tribunalconstitucional.es/) (<http://www.tribunalconstitucional.es/>). Aquest punt ha estat desenvolupat per lu Pijoan, Director General de Tributs de la Generalitat, que ha confirmat en la seva intervenció l'existència de importants dificultats de cara a implementar la fiscalitat ambiental, que provenen principalment d'un marc jurídic que, de vegades, no clarifica quina administració pot intervenir. Com a idea general -ha dit- 'els tributs de les comunitats no poden recaure sobre àmbits que són propis de l'estat , que generalment coincideixen amb aquells que poden generar més recursos econòmics'. Això limita clarament el marge d'actuació de les comunitats. Pijoan ha afegit que 'l'estat impugna més tributs ambientals que no pas en fa'. El Director General de Tributs de la Generalitat ha plantejat la possibilitat d'ambientalitzar alguns tributs d'àmbit local com l'IBI i ha demanat que 'aquests processos de reforma de tipus impositius existents per reconvertir-los a la fiscalitat ambiental es facin de manera que la seva gestió sigui fàcil i arribin amb la màxima transparència al ciutadà a fi que n'entengui el significat'

Propostes de futur. Cap a la recaptació zero Abans de la cloenda, Jordi Roca Jusmet , catedràtic del departament de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona i coautor de Fiscalitat Ambiental Experiències Autonòmiques i Propostes per a Catalunya, ha posat sobre la taula els possibles sectors on es podria estendre la fiscalitat ambiental en el futur. Així, i a banda dels residus industrials que , com s'ha apuntat, és on cal una actuació més urgent, ha enumerat els següents àmbits : residus de la construcció, emissions a l'atmosfera, energia nuclear, productes ambientals problemàtics -com els plàstics- fertilitzants i pesticides, activitats extractives, urbanització dispersa i activitats lúdiques en el

medi natural -golf, esquí -.

Aparentment, es tracta d'una autèntica allau d'impostos però, en realitat, cal tenir en compte dues consideracions. La fiscalitat ambiental no és sempre positiva: no implica necessàriament un pagament; pot ser també negativa en forma d'exempcions fiscals. Per altra banda, existeix una opinió bastant compartida entre els experts en el sentit que les quantitats d'aquests tributs no han de ser molt grans perquè és molt millor la simple existència del tipus impositiu, de manera que pugui ser progressivament acceptat, que no pas que recapti enormes quantitats de diners. Hi ha una tendència a pensar que d'aquesta manera anirà calant la idea que els danys al medi ambient no poden sortir gratis.

Ha tancat la jornada el conseller d'Economia Antoni Castells que ha manifestat que 'Catalunya ha de fer un esforç per estar al capdavant en fiscalitat ambiental' -tot reconeixent implícitament que queda encara molt camí per recórrer- Ha remarcat, però, que per aconseguir-ho 'no cal castigar al contribuent'. Castells ha coincidit plenament amb altres experts en el sentit que 'la recaptació és secundària'. I ha anat més enllà tot dient que l'ideal seria la recaptació zero: això voldria dir que s'han modificat totalment les conductes i el model'.

Adjunt	Mida
 Foto: Albert Punsola (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/fiscalitat1.jpg)	53.67 KB
 Portada de l'estudi fet per Ignasi Puig, Enric Tello i Jordi Roca (https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/fiscalitat2.jpg)	36.85 KB

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/la-generalitat-i-la-ub-analitzen-en-una-jornada-els-reptes-de-futur-de-la-fiscalitat-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/noticia/la-generalitat-i-la-ub-analitzen-en-una-jornada-els-reptes-de-futur-de-la-fiscalitat-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

Diputació
Barcelona

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))
